

למנהג ללמוד בליל שבועות השראות רבות – מהמדרש המספר על בני ישראל שישינים בבוקר מתן תורה, ועד תיאור חוויית ההתגלות לה זכה ר' שלמה אלקבץ ור' יוסף קארו בשבועות בסלוניקי ב-1533, המופיע במחזורים רבים. גם ש"י עגנון זכה להתגלות בעודו לומד בליל שבועות, התגלות ספרותית בבית הכנסת בשכונת תלפיות בירושלים, בשנת 1943, כפי שסיפור בסיפורו "הסימן". וכולם נעוצים בתיאור לימוד התורה בליל שבועות המופיע בהקדמת ספר הזהר. עיון בשלושת הסיפורים מעלה את כוחו של הלימוד הליל להוציא ממשבר, לחבר יחד בני חבורה, ולקשט את התורה בתכשיטים הראויים לה.

1. התיקון של רבי יוסף קארו ורבי שלמה אלקבץ

ספר השל"ה הקדוש – מסכת שבועות – פרק נר מצוה ה | מתאר את חג השבועות, סלוניקי 1533¹

ולהראות גדולת מעלת זאת הלילה, איך שחביב לפני הקדוש ברוך הוא לבלתי נדום רגע אחת מדביקות התורה אכתוב לכם מעשה שאירע קרוב לזמנינו והועתק מכתב המקובל הר"ר שלמה הלוי אלקביץ שהיה מתחבר בבית של רבינו בית יוסף והופיע עליו רוח הקודש. וזה נוסח הכתב:

הסכמנו החסיד [רבי יוסף קארו] ואני עבדו ועבדיכם מהחברים, לעמוד על נפשינו ליל שבועות ולנדד שינה מעינינו. ותודה לאל כן עלה בידינו כי לא הפסקנו רגע, רק אשר תשמעו ותחי נפשכם. וזהו הסדר שתקנתי וסדרתי בלילה ההוא: ראשונה תורה קרינן מפרשת בראשית עד "ויכולו" בנעימה בקול גדול, אחר כך "בחודש השלישי" עד סוף סידרא, עוד מפרשת משפטים "ואל משה אמר" עד סוף סידרא, עוד מפרשת ואתחנן "ויקרא משה אל כל ישראל" עד סוף פרשת "שמע ישראל", עוד מפרשת וזאת הברכה "ויעל משה" עד "לעיני כל ישראל", עוד הפטרה "ויהי בשלושים שנה" והפטרת תפלה לחבקוק הנביא, אחר כך מזמור השמים מספרים ומזמור "יקום אלהים" (סח), אח"כ האלפא ביתא בלא השירות, אח"כ כל מגילת שיר השירים וכל מגילת רות, ואחר כך פסוקים אחרונים של דברי הימים. וכל זה באימה ביראה בניגון ובטעם, לא יאומן כי יסופר. ואחר כך למדנו על דרך האמת. ובעת שהתחלנו ללמוד המשנה ולמדנו שתי מסכתות, זיכנו בוראנו ונשמע את קול המדבר בפי החסיד נר"ו, (נטריה רחמנא וברכיה) קול גדול בחיתוך אותיות, וכל השכנים היו שומעים ולא מבינים. והיה הנעימות רב, והקול הולך וחזק, ונפלנו על פנינו ולא היה רוח באיש לישא עיניו ופניו לראות מרוב המורא. והדיבור ההוא מדבר עמנו והתחיל ואמר:

שמעו ידידי המהדרים מן המהדרים, ידידי אהובי שלום לכם, אשריכם ואשרי ילדתיכם, אשריכם בעולם הזה אשריכם בעולם הבא, אשר שמתם על נפשיכם לעטרני בלילה הזה, אשר זה כמה שנים נפלה עטרת ראשי ואין מנחם לי, ואני מושלכת בעפר חובקת אשפות, ועתה החזרתם עטרה ליושנה. התחזקו ידידי התאמצו אהובי שמחו ועלצו. ודעו כי אתם מבני עלייה, וזכיתם להיות מהיכלא דמלכא, וקול תורתכם והבל פיכם עלה לפני הקב"ה ובקע כמה אוירים וכמה רקיעים עד שעלה, ומלאכים שתקו ושרפים דממו והחיות עמדו וכל צבא מעלה להקב"ה שומעים את קולכם. והנני המשנה הא' המייסרת את האדם באתי לדבר אליכם, ואם הייתם עשרה הייתם מתעלה יותר ויותר. אבל עם כל זה נתעליתם. ואשריכם ואשרי יולדתיכם ידידי אשר נדדתם שינה מעיניכם, ועל ידיכם נתעלתי הלילה הזה, ועל ידי החבירים אשר בעיר הגדולה עיר ואם בישראל. ואין אתם כאותם השוכבים על מיטות שן שינה [שהיא אחד משישים במיתה], וסרוחים על ערסותם, ואתם נדבקתם ביהו"ה והוא שמח בכם. לכן בניי התחזקו ואמצו ועלצו באהבתי בתורת ביראתי. ואילו הייתם משערים אחד

¹ לרקע נוסף עיינו במאמרה של ד"ר מור אלטשולר - <http://www.jewish-studies.info/shchina.htm>

מאלף אלפי אלפים ורוב רבי רבבות מהצער אשר אני שרויה בו, לא היתה נכנסת שמחה בלבבכם ולא שחוק בפיכם בזוכריכם כי בסיבתכם אני מושלכת בעפר. לכן חזקו ואמצו ועלצו בני ידידי המהדרים ואל תפסיקו הלימוד, כי חוט של חסד משוך עליכם ותורתכם ערבה לפני הקב"ה. לכן עמדו בניי ידידי על רגליכם והעלוני, ואמרו בקול רם כיום הכפורים: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

ועמדנו על רגלינו ואמרנו בקול כאשר נצטוינו: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

וחזר ואמר: אשריכם בני, שובו אל לימודכם ואל תפסיקו רגע, ועלו לארץ ישראל, כי לא כל העתים שוות, ואין מעצור להושיע ברב או במעט, ועיניכם אל תחוס על כליכם, כי טוב הארץ העליונה תאכלו, ואם תאבו ושמעתם טוב הארץ ההיא תאכלו. לכן מהרו ועלו, כי אני המפרנסת לכם ואני אפרנסכם, ואתם שלום ובתיכם שלום וכל אשר לכם שלום, ה' עוז לעמו יתן כו'.

את כל הדברים האלה דבר אלינו ושמעה אזנינו, ורבבות כהנה וכהנה מענייני החכמה, כמה וכמה הבטחות גדולות, וכולנו געינו בבכיה מרוב השמחה. וגם בשמענו צרת השכינה בעונותינו וקולה כחולה המתחננת אלינו. ואז נתחזקנו עד אור הבוקר ולא פסק גירסא מפומנא בגילה ורעדה.

ויהי בבקר הלכנו וטבלנו כאשר עשינו שני ימים קודם. ושם מצאנו לשלשה החברים אשר לא נמצאו שמה בלילה ההוא, וגערנו בהם ונספר להם את כל הטובה אשר עשה ה' עמנו. וימס לבם בקרבם וגעו בבכיה. וגם אנחנו התחזקנו כנגדם יען בסיבתם לא זכינו עוד והפסדנו כאשר אמר למעלה. ויאמרו מי יתן והלילה הזאת השניה נתחבר ביחד ונהיה עשרה, והסכמנו לעשות כן. ועם שבילילה הראשון שינה בעינינו לא ראינו אפילו רגע כמימריה, וגם ביום לא הונח לישן, כי דרוש דרש החסיד נר"ו אחר המנחה וישבנו שם, ועם כל זה שינסנו בעוז מתנינו ועשינו בלילה השניה כסדר הראשון. ומרוב השמחה שהיינו עשרה לא המתינה עד עת קרוא המשנה, ולא עד חצות כמו בלילה הראשונה שהיה ממש בחצות הלילה, רק תכף שהיינו קוראים דברות של משנה תורה, בהגיענו אל פרשת שמע, קול דודינו דופק והתחיל:

שמעו ידידים המהדרים מן המהדרים, הקיצו ורננו שוכני עפר בסוד עפר העליון... אשריכם ידידי, אשריכם המעלים אותי, כמה וכמה נתעליתם שאתם עשרה לכל דבר שבקדושה, אשריכם בע"ה אשריכם ואשרי יולדתכם, אל תראו חרפת אנוש ומגידופם אל תחתו כי אתם המעלים לכנסת ישראל... ואתם מתדבקים בי, והכבוד חופף על ראשיכם, וחוט של חסד משוך עליכם. ואלמלא נתן רשות לעין, הייתם רואים האש הסובבת הבית הזאת. לכן חזקו ואמצו ואל תפסיקו הקשר, והעלוני בקול רם: "שמע ישראל" ו"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". וחזרנו לסוד (סדר) הלימוד.

ואחר כך בחצות הלילה חזר הדיבור פעם שנית. ואמר: ראו השמע עם קול מדבר ככם, שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך, אם זה כמה מאות שנה שמעו או ראו כדבר הזה, ואתם זכיתם. ולכן מכאן והלאה תהיינה עיניכם פקוחות על דרכיכם, ואיש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק, והחלש יאמר גבור אני, והחזיקו עצמיכם לגדולים, כי אתם מבני היכלא דמלכא, וזכיתם לפרוזדור, השתדלו ליכנס לטרקלין, ולא תצאו מהפרוזדור... הקיצו בניי וראו כי אני מסברת אתכם, הקיצו ידידי התאמצו והיו לבני חיל. ועתה אל תתלוצצו, חזקו ועלצו וראו כי אתם שכורים מחמדת העולם. הקיצו שכורים, כי הנה יום בא ויסיר האדם את אלילי כספו ומאודיו בהנאת העולם ואת אלילי זהבו - חמדת הממון. ועלו לארץ ישראל, כי יש לאל ידכם, רק שאתם מוטבעים בטיט חמדת תבל והבליו. וראו את אשר זכיתם אתם מה שלא זכו אחרים מכמה דורות...

ומעיד אני שמים וארץ כי כל זה שדברתי פה ובקונטריס אינו חלק אחד ממאה ואחד. אחי ועמי, שמעו תחי נפשיכם, כי החברים השלמים אשר ראו כל זה רוח חדשה נתן בקרבם.

ותקנו תקנות רבות. ואחד מהם, שיהיה יום רביעי כולו לזכר החורבן, ושלא נאכל בשר ולא נשתה יין לילו ויומו כל כ"ד שעות אם לא יהיה בסעודות מצוה או אכסניא או הולך בדרך תם לעבוד את ה' כי נדר החסיד ואני לשבת בארץ והחברים ויבא מלאכים כו'. לכן כל אחד יתן אל לבו, ועיניכם אל תחוס על כליכם, ולא

יעצם עיניכם חמדת העולם ומיעוט ההבטחה, פן תתנחמו ואין לאל ידיכם, כי כבר אמר עת הזמיר הגיע ולא כל העתים שוות, פקחו עיניכם, ואין לי פנאי להאריך בזה יותר, ולבי בוער בקרבי.

.. ואתם גם אתם התאוששו והתקוששו והשיבו על לב, והחלש יאמר גבור אני, ואיש את רעהו יעזורו, ואני את נפשי הצלתי. חזקו אל תרפו ידיכם, ודעו כי גם קבלו החברים הנה כי בערב ט' באב לא יאכלו שום תבשיל ואפילו של עדשים, וזה כל היום. ובסעודה המפסקת פת חרבה וקיתון של מים וכאלה רבות עמהם. לכן חושו על כבוד יוצריכם ותנו אליו כבוד והיזהרו פן תתנחמו חלילה, ואל שדי אתחנן יתן בלבבכם לחוס על עצמיכם, ויזכני להתאחד עמכם אל אדמת הקודש לעובדו שכם אחד אמן. כה דברי לשוני אחיכם. **שלמה הלוי אלקוויץ**

אשרי עין ראתה כל אלה. על כן כי אחד יקדש ויטהר עצמו בתוספת קדושה וטהרה. וטוב שיזהרו שלא ידברו באותה הלילה בשום לשון חול, רק הכל בלשון הקודש.

2. הסימן | ש"י עגנון, ליל שבועות 1943, תלפיות

נדפס לראשונה במאזניים 1944, ושוב ב-1962 | הזכויות לטקסט בהוצאת שוקן

הסימן

"אותה השנה שבאה השמועה שנהרגו כל היהודים שהיו בעירי דרתי בשכונה אחת משכונות ירושלים, בבית שבניתי לי אחר הפרעות של שנת תרפ"ט, שגימטריה שלה נצח ישראל, שבלילה שהחריבו הערביים את דירתי נדרתי נדר שאם יצילני השם מיד אויבי ואחיה אבנה לי בית בירושלים בשכונה זו שביקשו הערביים להחריבה. ... לא עשיתי מספד על עירי ולא קראתי לבכי ולאבל על עדת ה' שכילה האויב, שאותו היום שנשמעה השמועה על העיר ועל הרוגיה ערב שבועות היה ואחר חצות היום היה והעברתי את אבלי על מתי עירי מפני שמחת זמן מתן תורתנו. ודומה עלי שזה וזה עלו בידי, שמאהבת ה' את עמו נותן בנו מאותו הכח שנתן לנו בעמדנו לפניו על הר סיני לקבל תורה ומצוות, והוא שעמד לי להעביר צרתי על מתי עירי מפני שמחת יום טוב של שבועות שבו ניתנה תורה לנו ולא למנאצינו ומנדינו שהורגים אותנו עליה."

חזרתי אצל ספרי וקראתי במצוות השם, כדרך שאני נוהג כל השנים בלילי שבועות שאני קורא במצוות השם שפייט רבנו שלמה נוחו נפש (...) כל אדם לא היה בצריף. אני לבדי ישבתי בצריף (...) הבית היה מלא ריח טוב ואור נרות הנשמה האיר את הבית, ואני ישבתי וקראתי את המלים הקדושות שנתן המקום ביד המשורר לפאר בהן את המצוות שנתן לעמו ישראל (...) נפתחו דלתות ארון הקודש וראיתי כמראה דמות איש עומד וראשו מונח בין ספרי התורה ושמעתי קול יוצא מתוך הארון מבין בדי עצי החיים. הורדתי את ראשי והשפילתי את עיני כי יראתי מלהביט אל ארון הקודש. הבטתי במחזורי וראיתי שאותיות הקול היוצא מבין בדי עצי החיים נחקקות והולכות במחזורי. והאותיות אותיות מצוות השם, כסדר שיסד רבינו שלמה בן גבירול נוחו נפש. והאיש אשר ראיתי בראשונה בין ספרי התורה עומד עלי, תוארו כתואר מלך (...) מנין שראה אותי? שהרי דיבר עמי (...) לא פה אל פה דיבר בי. מחשבה במחשבה נחקקה, מחשבת קודשו במחשבתי אני.

"ראה רבינו שלמה בצערי וביגוני ובשפלות רוחי, שמאוד מאוד הייתי שפל רוח. נתקרב אצלי עד שנמצאתי עומד סמוך וקרוב אצלו ולא היה בינינו הפסק אלא זה שנוצר על ידי בשפלות רוחי. הגבהתי עיני וראיתי שהוא מרחש בשפתיו. הטיתי אזני ושמעתי שהזכיר את שם עירי. הבטתי וראיתי שחזר וריחש בשפתיו. ושמעתי שאמר אעשה לי סימן שלא אשכח את שמה. נמס לבי ועמדתי מרעיד בסיבת הדבר שהזכיר את שם עירי ועוד משך לה חסד לעשות לו סימן שלא ישכח את שמה. התחלתי מחשב, מה סימן יעשה רבינו שלמה לעירי? אם בדיו? יום טוב הוא ואין קסת הסופר במתניו. ואם בבגדיו? בגדים שהקדוש ברוך הוא מלביש את קדושיו אינם עושים קמטים ואינם סובלים דברים שלא חקקו עליהם מלמעלה. שוב פעם ריחש בשפתיו. הטיתי אזני ושמעתי שדיבר בשיר, שכל שורה שבו מתחלת באות אחת מאותיות שם עירי. וידעתי שסימן עשה לו המשורר לעירי בשם שעשה לה בתרוזים שקולים ונאים בלשון הקודש.

... ואם נכחדה עירי מן העולם שמה קיים בשיר שעשה לו המשורר סימן לעירי. ואם אני איני זוכר את דברי השיר כי נשמטה נפשי מחמת גבורת השיר, השיר מתנגן בשמי מעלה בשירי משוררי הקודש אשר אָהב השם. ועתה אל מי אפנה ומי יגיד לי את דברי השיר. אם החזן הזקן שהיה בקי בפיוטי רבותינו הקדושים הריני כפרת דמעתם. החזן הזקן חוסה בצל משוררי הקודש שהיה מנעים את שיריהם בבית הכנסת הגדול שהיה בעירנו. ואם יענה לי – יענה בקול נעימתו כבזמן שהיתה עירי קיימת וכל אנשי עירי היו חיים וקיימים, וכאן שיר אבל וקינים ונהי על העיר ועל הרוגיה."

נספח: תיקון ליל שבועות של חבורת הזהר

| ר' משה די ליאון על חג השבועות

סוד חג השבועות...נהגו הקדמונים ז"ל עמודי עולם אותם אשר יודעים להמשיך חן ממרומים שלא לישן בשתי לילות הללו של שבועות. וכל הלילה קורין בתורה בנביאים ובכתובים, ומשם מדלגין בתלמוד והגדות וקורין בחכמות בסתרי התורה עד אור הבוקר, וקבלת אבותיהן בידיהן... ובהם [=בימי ספירת העומר] הכלה מתקשטת ונכנסת אצל רום מעלה, וליל החמישים ההוא הלילה הזה לה' להתחבר תורה שבכתב עם תורה שבעל פה, ובניה המיוחדין לה בארץ מכניסים אותה לחופה והם רשומים ונכתבין בספר הזיכרונות כי הם מרננים רנה וצהלה של תורה בליל שמחת הכלה... על כן אין להם לתת דמי לנפשם ברינת התורה, כי הם לפני השם רשומים...אזי יקשיב ה' וישמע ויכתב זיכרון לפניו בצהלה.

כתב יד שוקן 14, דף פז ע"א-ע"ב, מובא אצל י"ד וילהלם, 'סדרי תיקונים', עלי עי"ן, עמ' 126

| זוהר חלק ג, דף צ"ח.

ולמדנו שהתורה שצריך לו לעמול בזה הלילה תורה שבעל פה, כדי שיטהרו כאחד ממעין הנחל העמוק. אחר כך בזה היום יביא תורה שבכתב, ויתחבר בה וימצאו כאחד בזיווג אחד למעלה, אז מכריזים עליו ואומרים: "ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיו" (ישעיה נט, כא) וגומר.

ועל כן החסידים הראשונים לא היו ישנים בזה הלילה, והיו עמלים בתורה, ואומרים: נבוא לרשת ירושה קדושה לנו ולבנינו בשני עולמות. ואותו לילה כנסת ישראל מתעטרת עליהם ובאה להזדווג בו במלך, ושניהם מתעטרים על ראש אלו שזוכים לכך.

ר' שמעון כך אמר: בשעה שנאספים החברים בזה הלילה אצלו, נבוא לתקן תבשיטי הכלה כדי שתמצא למחר בתבשיטה ותיקוניה אצל המלך כמו שיאות.

ואוליפנא דאורייתא דבעי ליה למלעי בהאי ליליא אורייתא דבע"פ בגין דיתדכון (ס"א דיתדבק) כחדא ממבועא דנחלא עמיקא, לבתר בהאי יומא ליתי תורה שבכתב ויתחבר (ס"א בהו) בה וישתכחון כחדא בזווגא חד לעילא כדין מכריזי עליה ואמרי (ישעיה נט, כא) "ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיו" וגו'.

ועל דא חסידי קדמאי לא הוו ניימי בהאי ליליא והוו לעאן באורייתא ואמרי נייתי לאחסנא ירותא קדישא לן ולבנן בתרין עלמין.

וההוא ליליא כנסת ישראל אתעטרא עלייהו ואתיא לאזדווגא ביה במלכא ותרואויהו מתעטרי על רישייהו דאינון דזכאן להכי. ר"ש הכי אמר בשעתא דמתכנשי חברייא בהאי ליליא לגביה נייתי לחקנא תבשיטי כלה בגין דתשתכח למחר בתבשיטהא ותקונהא לגבי מלכא כדקא יאות.

הקדמת ספר הזהר | חלק א בראשית דף ח.

רבי שמעון הוה יושב ועוסק בתורה בלילה שהפלה מתחברת בבעלה. ששנינו, כל אותם החברים בני היכל הפלה, הצטרפו באותו לילה שהפלה צתידה להיות למחרת בתוך החפה עם בעלה להיות עמה כל אותו הלילה, ולשמח עמה בתקוניה שהיא מתתקנת לעסק בתורה, מתורה לנביאים, ומנביאים לכתובים, ובדרךשות הפסוקים ובסידות החכמה, בגלל שאלו הם תקוניה ותבשיטיה, והיא ועלמותיה נכנסת ועומדת על ראשיהם ומתתקנת בהם, ושמחה בהם כל אותו הלילה, ולמחרת לא נכנסת לחפה אלא יחד אפם. ואלה נקראים בני

רבי שמעון הוה יתיב ולעי באורייתא בליליא דכלה אתחברת בבעלה. דתנינן כל אנון חבריא דבני היכלא דכלה אצטריכו בההיא ליליא דכלה אדדמנת למהוי ליומא אחרא גו חופה בבעלה למהוי עמה כל ההוא ליליא, ולמחדי עמה בתקוניהא דאיהי אתתקנת למלעי באורייתא מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים ובמדרשות דקראי ובכריזי דתקמתא. בגין דאליו אנון תיקוניו דילה ותבשיטהא. ואיהי ועולמתהא עאלת וקיימת על רישיהו ואתתקנת בהו וחדת בהו כל

הוא ליליא. וליומא אַחרא לא עאלת לחופה אלא בהדייהו. ואליו אקרו בני חופתא. וכיון דעאלת לחופתא קודשא בריה הוא שאיל עליהו ומברך לון ומעטר לון בעטרקא דכלה. זכאה חולקהו. והוה רבי שמעון וכלהו (חבריא) בהדיה (מרנגין ברנה דאורייתא ומחדשו מליו דאורייתא כל חד וחד מנייהו. והוה חדי רבי שמעון וכל שאר חבריא. אמר לון רבי שמעון, בני זכאה חולקכו בגין דלמחר לא תיעול פלה לחופה אלא בהדייכו. בגין דכלהו דמתקנין תקונהא בהאי ליליא וחדאן בה בלהו יהוון רשימיו וכתובין בספרא דדברניא וקודשא בריה הוא מברך לון בשבעין ברבאן ועטרין דעלמא עלאה. פתח רבי שמעון "השמים כבוד אל" וגו' קרא דא הא אוקימנא ליה. אכל בזמנא דא דכלה אתערך למיעל לחופה ביומא דמחר אתתקנת ואתנהירת בקישוטקא בהדי חבריא דחדאן עמה כל ההיא ליליא ואיהי חדאת עמהו. וביומא דמחר כמה אוכלוסין (חיילין ומשרין מתבגשין בהדה. ואיהי וכלהו מחכאן לכל חד וחד דתקינו לה בהאי ליליא. פיון דמתחברו כחדא ואיהי חמאת לבעלה מה כתיב השמים מספרים כבוד אל. השמים דא חתן דעאל לחופה. מספרים, מנהרין כזוהרא דספיר, דנהיר וזהיר מספירי עלמא ועד ספירי עלמא. כבוד אל, דא כבוד פלה דאקרי אל, דכתיב "אל זועם בכל יום" - בכל יומי שתא אקרי אל, והשתא דהא עאלת לחופה אקרי כבוד, ואקרי אל. יקר על יקר. נהירו על נהירו. ושלטנו על שלטנו. כדון בההיא שעטא דשמים עאל לחופה ואתי ונהיר לה, כל אנון חבריא דאתקינו לה בלהו אתפרישי (בשמקו תמן הדא הוא דכתיב), תהלים יט (ומעשה ידיו מגיד הרקיע. מעשה ידיו, אליו אנון מארי קיימא דברית בהדי כלה, ואנון מארי קיימא דברית אקרו מעשה ידיו, כמא דאת אמר "ומעשה ידיו בוננהו" דא ברית קיימא דחתים בבשרא דבר נש.

החפה. וכיון שנגנסת לחפה, הקדוש ברוך הוא שואל עליהם ומברך אותם, ומעטר אותם בעטרת הפלה. אשרי חלקם.

והיה רבי שמעון וכל החברים מרנגים ברנת התורה ומחדשים דברי תורה כל אחד ואחד מהם, והיה שמח רבי שמעון וכל שאר החברים. אמר להם רבי שמעון, בני, אשרי חלקכם, בגלל שמחר לא תכנס הפלה לחפה אלא יחד אתכם. בגלל שכלם שמתקנים תקונה בלילה הזה ושמים בה, כלם יהיו רשומים וכתובים בספר הזכרונות, והקדוש ברוך הוא מברכם בשבעים ברכות ועטרות של עולם העליון.

פתח רבי שמעון ואמר "השמים מספרים כבוד אל" וכו'. פסוק זה הרי העמדהו. אכל בזמן זה שהפלה מתעוררת להכנס לחפה, למחרת מתתקנת ומאירה בקישוטקא יחד עם החברים ששומחו עמה כל אותו הלילה, והיא שמחה אפם. ולמחרת כמה אוכלוסים, צבאות ומרפבות חילות ומחנות אפם, והיא וכלם מחכים לכל אחד ואחד שתקנו אותה בלילה הזה. פיון שמתחברים כאחד והיא רואה את בעלה, מה כתוב השמים מספרים כבוד אל. השמים - זה חתן שנגנס לחפה. מספרים - מאירים כזהר הספיר שמאיר וזוהר מסוף העולם ועד סוף העולם.

כבוד אל - זה כבוד פלה שנקרא אל, שכתוב (תהלים ז) (ואל זועם בכל יום. בכל ימי השנה נקרא אל, וכעת כשהרי נכנסת לחפה, נקרא כבוד ונקרא אל. כבוד על כבוד. אור על אור. שלטון על שלטון. ואז באותה שעה שהשמים נכנס לחפה וכא ומאיר לה, כל אותם החברים שהתקינו אותה, כלם מתפרישים בשמותם שם, וזהו שכתוב ומעשה ידיו מגיד הרקיע. מעשה ידיו - אלה אותם בעלי קיום הברית יחד עם הפלה. ואותם בעלי קיום הברית נקראים מעשה ידיו, כמו שנקרא ומעשה ידיו בוננהו, זו ברית הקיימת שחתומה בבשר בן האדם.